

A HTMT HÍREI**A VMAT programja a Lelki Egészség Fesztiválon**

A Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács (VMAT) programja a szerbiai Lelki Egészség Fesztiválon 2024. október 11-én, pénteken (11:00-12:00) kerül megrendezésre. Az esemény keretében egy interaktív előadásra kerül sor, melynek témája a digitális minimalizmus. Az előadás célja, hogy a résztvevők megismerkedjenek a digitális eszközök és applikációk tudatos használatával, azok időben és térben való korlátozásával, valamint a figyelem erősítésével és hatékony időmenedzsmenttel. Az interaktív előadást Beke Ottó, az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karának irodalomtudományi doktora, valamint Pap Ágota, okleveles pszichológus és doktorandusz vezetik. Az esemény magyar nyelven zajlik, felnőtt résztvevők számára, és legfeljebb 25 fő vehet részt rajta...” Forrás: VMAT.rs: [teljes cikk >](#)

Az EME Kiadói Hírlevele

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadója legfrissebb köteteivel bővült, melyek az irodalomtörténet és fordítástudomány területein nyújtanak új perspektívákat. A „Szövegvilágok között” című mű Tapodi Zsuzsa tollából származik, és az irodalomtörténet világába nyújt betekintést. Emellett megjelent „A fordító mint kultúra- és irodalomközvetítő 2.”, amelyet Busa Krisztina, János Szabolcs és Tamássy-Lénárt Orsolya szerkesztett, és az irodalomtörténet, kultúrtörténet, valamint fordítástudomány metszéspontjait vizsgálja. [...] Az Erdélyi Múzeum 2024/3 lapszáma, amelyet Varga P. Ildikó szerkesztett és egyúttal a felelős szerkesztője is, többek között nyolc tanulmányt tartalmaz. [...] Balázs Renáta „A nemzeti irodalom fogalma határon túli középiskolai tankönyvekben” című tanulmányában három ország – Románia, Szlovákia és Ukrajna – középiskolai irodalomtankönyveit elemzi. A nemzeti irodalom fogalma kiemelkedő szerepet játszik az irodalomtörténeti vitákban, és a közoktatás az a legközvetlenebb és legszélesebb eszköz, amellyel alakíthatjuk a nemzetről és nemzetiségről alkotott fogalmi struktúráinkat...” Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

Felhívás: Zadeh-émlékkonferencia

A Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács 2024 novemberében, a Magyar Tudomány Ünnepe keretében tudományos konferenciát szervez. A tanácskozás témája Lotfi A. Zadeh, aki hatvan évvel ezelőtt írta meg híres alapító cikkét a fuzzy logikáról, és akinek tudományos munkássága sokunk kutatásaira és életpályájára hatott. Az eseményre 2024. november 8-án kerül sor a Szabadkán található Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karán. [...] A rövid rezüméket, amelyek összefoglalják, hogy a szerző kutatásai és oktatási tevékenysége milyen módon kapcsolódik Zadeh elméletéhez, október 20-ig várjuk...” Forrás: VMAT.rs: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA**Megkezdődtek a Rákóczi-főiskola Felnőttképzési Központjának nyelvtanfolyamai**

Október 5-én a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola átriumában tartotta meg az intézmény Felnőttképzési Központja az idei tanév nyelvtanfolyamainak megnyitóját. A képzés 2024. október 5. – 2025. február 28. között három nyelven valósul meg, összesen 80 órában. A megnyitó keretein belül Váradi Natália, a Felnőttképzési Központ vezetője, az MTA külső köztestületének tagja köszöntötte a tanulni vágyókat. [...] 193 fő nyújtotta be jelentkezését. Közülük legtöbben, 94-en a magyart mint idegen nyelvet választották. 67 fő az angol nyelvet, 32-en pedig az ukrán nyelvet szeretnék jobban elsajátítani...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

Videó: Az aradi vértanúkra emlékeztek a beregszászi főiskolán

Október hetedikén a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola átriumában méltatták az aradi vértanúk emlékét. A rendezvény a főiskola Fodó Sándor Kulturális Központja és a Történelem- és Társadalomtudományi Tanszék szervezésében valósult meg. A megemlékezésen Dancs György, a tanszék docense mondott beszédet, aki az 1848-49-es szabadságharcban vállalt szerepükért kivégzett 13 hősről szólva kiemelte azt a német mondatot, melyet a kivégzés után egy osztrák tiszt rakott össze a vértanúk neveinek kezdőbetűiből: „Pannonia! Vergiss deine Toten nicht, als Kläger leben sie!” – azaz „Magyarország! Ne feledd halottaidat, mint vádlók élnek ők...” Forrás: Tv21ungvar.tv: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Ökumenikus este a szürtei református templomban

A Szürtei Református Gyülekezet Presbitériuma miután tudomást szerzett arról, hogy Majnek Jenő Antal nyugalmazott római katolikus megyéspüspök – aki 26 éven át vezette Kárpátalján a római katolikus egyházat – a szomszédos Rát községben él és a pici ungi katolikus gyülekezetekben áldott, csendes, alázatos szolgálatot végez, úgy gondolták, hogy jó lenne őt megismerni. A találkozóra az öregek világnapja kapcsán találtak alkalmat, ahová a református gyülekezet idősei mellett meghívták a helyi római katolikus és görögkatolikus lelkészeket, valamint híveket is...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Statisztika: Az árvaházakból szöknek meg leggyakrabban a kiskorúak

A romániai Mentsétek meg a Gyermeket Egyesület adatai szerint 2023. április 20. és 2024. április 20. között 9902 eltűnést jelentettek országszerte. [...] Az egyesület kiemeli, hogy az esetek több mint felében az eltűntek önként döntöttek úgy, hogy elhagyják lakhelyüket, tehát nem kényszerítették őket. [...] Elengedhetetlen felismerni, hogy a gyermekek és a fiatalok szükségletei nem merülnek ki abban, hogy van családjuk és fedél a fejük fölött...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Ismét szól magyarul is a hangosbemondó a csíkszeredai vasútállomáson

Megoldotta a vasúttársaság a hiányzó magyar nyelvű hangos utas tájékoztatást a csíkszeredai vasútállomáson. Alig néhány nappal azután, hogy jeleztük, a hangos bemondás csak románul történik, már magyarul is közlik az utasokkal a vonatok érkezését és indulását. [...] A helyzetről a Román Vasúttársaság (CFR) szóvivőjétől írásban kértünk tájékoztatást, a válaszok pedig meg is érkeztek. Mint írják, a kétnyelvű utas tájékoztatás a forgalomirányítók által használt számítógépről történt, amelyet kicseréltek...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Harmincéves a sepsiszentgyörgyi Waldorf-oktatás

Fontos történelmi pillanathoz érkezett a sepsiszentgyörgyi Waldorf-közösség, melyet méltó módon ünnepeltek meg szombaton a Benedek-mezőn. A hagyományos családi nap formájában tartott Szent Mihály-ünnepet az ilyenkor szokásos események mellett az egykori első évfolyam énekelőadása, valamint több egykori tanár és diák jelenléte tette meghitté, meghatóvá, emlékezetessé valamennyi résztvevő számára. [...] A szabadság iskolája című kötet bemutatóján Varga Zsuzsa faggatta a könyv szerkesztőit és a sepsiszentgyörgyi Waldorf-iskola kezdeményezőit, Fekete Rékát és Ferencz Csabát...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Tizenötödik alkalommal szervezik meg a középiskolásoknak szánt versenyt

Tizenötödik alkalommal szervezi meg a 2024–2025-ös tanévben a Bölcs Diákok vetélkedőt a Communitas Alapítvány és a Kolozsvári Református Kollégium a Babeş-Bolyai Tudományegyetemmel (BBTE) partnerségben. A tudnivalókról kedden, kolozsvári sajtótájékoztatón számoltak be a szervezők. Amint a projektet koordináló Majoros Csilla, a Communitas Alapítvány munkatársa elmondta, a versenyre való jelentkezést megnyitották, november 8-ig regisztrálhatnak három-négyfős, egy-egy vezetőtanár által kísért középiskolás csapatok. [...] Az idei vetélkedő témája a szabadság. [...] Markó Bálint, a BBTE rektorhelyettese, a magyar tagozat vezetője közel tíz éve partner a vetélkedő megszervezésében. A sajtótájékoztató elmondta: a partnerség által a BBTE oktatói is képet kaphatnak arról, hogy úgymond mi zajlik az egyetem előtti szinteken...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: Bartók Blanka klímakutatót kérdeztük a klímaváltozásról

Bartók Blanka klímakutatót, az MTA külső köztestületének tagját kérdeztük a hőségről, aszályról és arról, hogyan vegyük le a lábunkat a gázpedálról. Száraz tél és aszályos nyár után átvonult rajtunk az ár: hét halott, közel hétezer elöttött háztartás Galac megyében. Elképesztő mennyiségű édesvíz zúdult le a Dunán egész Közép-Európán keresztül, miközben nagyon hiányzik a talajvíz. [...] A lakosság kétharmada fogadja el a klímaváltozás tényét, a fiatalok többsége szorong amiatt, hogy nem látja előre, milyen világban fog élni. [...] A kutatók hogyan kommunikáljanak a nagyközönséggel és a döntéshozókkal úgy, hogy komolyan vegyék őket...” Forrás: Atlatszo.ro: [teljes cikk >](#)

Ötven év után új utakat keres a Szárhegyi Művésztelep

Az 50 éve Gyergyószárhegyen elindult, és ma is élő művésztelep jubileumi ünneppsorozatának részeként szervezték meg a Szárhegyi Jubileumi Konferenciát. Felelevenítették az elmúlt évek történéseit, és sor került egy kerekasztal-beszélgetésre is, ahol

erdélyi és magyarországi művésztelek szervezői keresték az együttműködési lehetőségeket. [...] Az első napon Márton Árpád festőművész a tábor egyik alapítója összegezte a kezdeti éveket, majd Erős István a Magyar Képzőművészeti Egyetem rektora a KorkéP időszakát mutatta be, ami jelentős változást hozott, az új generáció megjelenésével, a legutóbbi időkről pedig Ferencz Zoltán beszélt, aki tíz éve a Szárhegyi Művésztelép művészeti vezetője...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú Hans Heinrich Hansennel, a FUEN tiszteletbeli elnökével

Az Európai Nemzetiségek Föderatív Uniója (FUEN) az észak-frízföldi Husumban tartott éves kongresszusán ünnepelte fennállásának 75. évfordulóját. Az elmúlt évek tevékenységének kiértékelése mellett a résztvevők a jövőbeli lehetőségeket és feladatokat is feltérképezték. Minderről Hans Heinrich Hansent, a FUEN tiszteletbeli elnökét kérdeztük. [...] Mi változott a kisebbségi politikában az 1990-es évek eleje óta? Akkoriban mindannyian optimisták voltunk. [...] A háborúval megváltozott minden, amiben akkoriban hittünk. A kelet-európai kisebbségeknek ösztönző hatása volt a FUEN-re, beleértve a nagyszámú oroszországi német kisebbséget is, ennek most vége. [...] Hitte volna, hogy az EU Bizottsága ilyen elutasítóan reagál a Minority SafePackre? Nem. Elég naivak voltunk, hogy azt higgyük, egy ilyen európai polgári kezdeményezés jogilag megalapozott, hiszen maga az Európai Parlament teremtette meg ezt a lehetőséget. [...] Ez hozzájárult az EU megítélésének drámai romlásához? Természetesen. És mindenekelőtt ahhoz vezetett, hogy a nemzetek nem kerültek közelebb egymáshoz. Csak a gazdaság...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés Smaranda Enache emberi jogi aktivistával

Háromnyelvű városban, igazi erdélyi családban nőtt fel Smaranda Enache, a forradalom utáni Románia egyik meghatározó, elsősorban kisebbségi kérdésekben tevékenykedő emberjogi aktivistája, a Pro Európa Liga társelnöke. Beszélgetés pályaelhagyásról, szellemi disszidensekről, a román–magyar megbékélés szükséges, mégis akadozó folyamatairól. [...] Népszerű tanárnőként kezdte marosvásárhelyi pályáját, egy idő után mégis hátat fordított a pedagógusi szakmának. Mi taszította, illetve vonzotta? Az építészeti líceum francia-tanárnőjeként sok kollégámmal együtt tapasztalhattam, hogy a proletkult elfojtja a diákok szabad gondolkodását, ugyanakkor sok iskolában már egyre dominánsabbá vált a nacionalizmus. Tagadhatatlan volt az ideológiai nyomás is, fiatal tanárként mindezeket át kellett élnem. [...] Miben merül ki ma a Pro Európa Liga tevékenysége, a személyes munkássága? – Mindenekelőtt a szervezet szellemi vagyonát igyekszünk felvinni a világhálóra, megjeleníteni a honlapunkon...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Cseh Katalin Öröknjár című kötetét mutatták be Szatmáron

Tanárként, költőként és házigazdaként is fontos volt számomra az, hogy az Idősek Világnapján Cseh Katalin „Öröknjár” című kötetét mutatták be a Szatmár Megyei Könyvtárban. Az emlékezés és a veszteség összetett rétegeit boncolgató versek olyan témákat érintenek, amelyekkel nehéz szembenézni, de éppen ezért kulcsfontosságúak. A szatmárnémeti Kölcsey Ferenc Főgimnázium pedagógia szakos diákjai is készültek az eseményre. [...] A beszélgetésünk során végiglapoztuk a kötetet, mely három részre tagolódik: Öröknjár, Munkanapló, Egyebek. Közben felfeslettek nem csak Katalin nagynénjéhez fűződő emlékei, hanem az édesanyjái is, aki szintén felbukkan a sorok között és mögött...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Előadás: Magyar ajkú zsidók könyvei Kolozsváron

Október 10-én van a Holokauszt Áldozatainak Országos Emléknapja. Ez alkalomból Kolozsváron a Magyar ajkú zsidó értelmiségiek a két világháború közötti Erdélyben című rendezvénnel emlékeznek meg az észak-erdélyi zsidók náci megsemmisítő táborokba való deportálásának 80. évfordulójáról. Szervezői a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Egyetemi Kulturális Örökség Igazgatósága, valamint az Észak-erdélyi Holokauszt Virtuális és Dokumentációs Múzeuma. [...] A szerdán 16 órakor kezdődött megnyitón előadást tartott Albu-Balogh Andrea, a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetem oktatója, az MTA külső köztestületi tagja. A két világháború közötti magyar ajkú zsidó értelmiségiekről szóló előadásról rádióknak is beszámolt...” Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Ejtik Méhes György nevét az erdélyi magyar írók

Miután az Átlátszó Erdély néhány hónapja megírta, hogy Méhes György a rendszerváltás előtt több mint 15 éven át volt a Securitate besúgója, az Erdélyi Magyar Írók Ligája megváltoztatja ifjúsági tehetségkutató pályázatának a nevét. A fiatal irodalomárokknak kiírt pályázat is eddig Méhes György nevét viselte, akár csak a 3000 euróval járó Méhes György-díj, amely egyúttal az E-MIL Irodalmi Nagydíja is volt. Az 1000 eurós Méhes György-debütdíjjal a legtehetségesebbnek ítélt elsőkötetes alkotót jutalmazták...” Forrás: Atlatszo.ro: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: Zabolai Csángó Néprajzi Múzeum

Egyre látogatottabb, gyűjteményét és működési körülményeit tekintve is gazdagodó a Székely Nemzeti Múzeum külső egységeként működő Zabolai Csángó Néprajzi Múzeum – számolt be érdeklődésünkre Pozsony Ferenc néprajzkutató, az MTA külső tagja, az egység alapítója. [...] Az alapító családi birtokán az immár több mint két évtizedes intézményt ebben az évben mintegy háromezer érdeklődő látogatta meg – számolt be az alapító szakember. [...] A múzeum égisze alatt és a Bethlen Gábor Alap támogatásával sikerült megjelentetni a Pozsony Ferenc által jegyzett és Dimény Attila, az MTA külső köztestületi tagja szerkesztette Festett bútorok a Székelyföldön című kiadványt, amely az itt őrzött és kiállított festett ládákból, berendezési tárgyakkól kiindulva mutatja be az erdélyi festett bútorok világát. [...] Az intézménynek egyébként immár több mint négyezer beletárolt és digitalizált, datált néprajzi tárgya van...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Megnyitották a 8. Székelyföldi Grafikai Biennálét a Csíki Székely Múzeumban

Megnyitották a 8. Székelyföldi Grafikai Biennálét a Csíki Székely Múzeumban szerdán. Az idei tárlat az egyensúly jelentőségének, illetve hiányának kérdéseire várt vizuális interpretációkat. „A napjainkban zajló háborúk, környezeti katasztrófák, alakulások éppen az egyensúly hiányára mutatnak rá. A kiállítás művészek nemzetközi palettájáról válogatva, az ők szemüvegükön keresztül mutatja be mindezt. [...] A nemzetközi palettán is jelentős helyet elfoglaló eseményre 68 ország 926 művésze küldte el 2046 munkáját. Karda-Markaly Aranka, a Csíki Székely Múzeum igazgatója úgy fogalmazott, hogy a múzeumoktól ma már elvárt, hogy olyan kiállításokat mutassanak be, amelyek foglalkoznak a napjainkban zajló társadalmi, gazdasági, politikai, környezeti változásokkal, problémákkal, azaz az intézményeknek hozniuk kell valami aktualitást, mankókat kell nyújtaniuk a világ értelmezéséhez...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Csodaszarvas és gravitáció

Négy Budapesten élő romániai magyar színházi alkotó úgy döntött, hogy egészen rendhagyó módon adaptálja színpadra a magyar irodalom egyik legismertebb alkotását, a János vitézt. A Magical Deer and the Gravity (Csodaszarvas és a gravitáció) című előadás a Váróterem Projekt produkciója, melyet október 11-én, pénteken 19 órától láthatnak a sepsiszentgyörgyi érdeklődők a Háromszék Táncestúdióban. [...] Az elő-adás ajánlója szerint a Magical Deer „egy vándorlástörténet, beilleszkedésre való kísérlet, otthonkeresési küzdelem, lehetőség a közösségi élményre”. Olyan alkotók együttműködése akik – kulturális különbségek, megélhetési problémák vagy egyszerűen új impulzusok iránti igényük miatt – elhagyták otthonukat...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

„Tragikomikus emlékutazás” a vásárhelyi társulat legújabb produkciója

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulatának legújabb előadása Garaczi László MetaXa című regényéből készült. Az előadás különlegessége, hogy ősbemutatonak számít, a színpadi változatot kifejezetten a társulat produkciójához készítette a rendező, Fehér Balázs Benő. A Tragikomikus emlékutazás alcímű produkciót szeptember végén játszották először, október 19-én és 20-án is láthatja a közönség...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Átadta szakmai díjait a MÚRE, Hecser Zoltán életműdíjas

A Magyar Újságírók Romániai Egyesülete (MÚRE) idei őszi szakmai találkozóját és közgyűlését Szovátán, a Teleki Oktatási Központban tartotta meg a hétvégén, október 4-6. között. Sokévi hagyománynak megfelelően, ez alkalommal adta át a szervezet a médiában dolgozóknak a különböző szakma díjakat, kiemelkedő tevékenységük, elkötelezett munkájuk elismeréseként. [...] Szűcs László, az egyesület elnökének moderálásával pedig kerekasztal-beszélgetést tartottak a romániai magyar közmédiások munkatársaival a közszolgálati média kihívásairól, nehézségeiről, a közszolgálati ságról. A Spectator Alapítvánnyal együttműködésben, H. Szabó Gyula moderálásával Kacsó Sándor emlékkonferenciát tartottak. [...] Életműdíjban részesítette alapítóját és első elnökét, Hecser Zoltán újságírót a MÚRE...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Eltérően a szokásostól idén nem férfi, hanem nő kapja a szerzőknek odaitélt Székely Bicskarend-díjat

A székelység szempontjából is fontos, Az örök székely című regénnyel jelentkezett a kolozsvári születésű, Magyarországon élő Magyary Ágnes, ezért idén az elismerés történetében az első nőként kapja meg a Székelyföld kulturális havilap Székely Bicskarend-díját. Az október 11-én átadandó díjakról Zsidó Ferenc író, a folyóirat főszerkesztőjét, arról, hogy miként fogadja az elismerést, Magyary Ágneset kérdeztük. [...] Az örök székely című [...] művemben visszatérek a gyermekkori emlékek helyszínére egy olyan főszereplő bőrébe bújva, aki évszázadok óta képtelen meghalni, így a regény lapjain végigszáguldunk vele az elmúlt évszázadok viharos történelmi és családi eseményein” – mondta el Magyary Ágnes...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Bölöni Farkas Sándor, az erdélyi unitárius utazó

Az Amerikai Egyesült Államok 18. század végi létrejötte a magyar kortársak körében élénk visszhangot váltott ki, ez a hatás azonban csak szűk körben tudott érvényesülni. Az Egyesült Államok iránti megélt érdeklődés legnagyobb hatású eseménye Bölöni Farkas Sándor (1795–1842) 1834 nyarán megjelent, Utazás Észak-Amerikában című útleírása volt. E mű két kiadása összesen 2100 példányban látott napvilágot, ami a korabeli Magyarországon példátlan könyvsikernek számított (1818-as adat szerint a szépirodalmi munkák akkoriban 200-600 példányban jelentek meg). A könyv nemcsak a magyarországi olvasók, hanem a cenzúra érdeklődését is felkeltette, s így hamarosan a tiltott könyvek listájára is felkerült...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Vélemény: A dualizmus kutatóinak csendes árnyai

A Babeş-Bolyai Tudományegyetem hivatalos tanévnyitóján kivételes ünnepi alkalmat ültek: az 1924-ben Dimitrie M. Teodorescu és Constantin Daicoviciu által kezdeményezett római (Várhely) és dák kori (Gredistye) régészeti helyszínek megnyitásának századik évfordulóját idézték fel. Az ünnepi megemlékezés a régészeti ásatások századik évfordulójának apropóján készült kiállítást egészítette ki, amely Constantin Daicoviciu, a román régészet két rezsime is megélt, jelentős erdélyi alakjának és generációjának állít emléket. [...] A magyar kutatók neve említésre se került és a dualizmus korának erdélyi régészettörténeti eredményei egy gyors lábjegyzetként kerültek bemutatásra. [...] T. Szabó Csaba, az MTA külső köztestületi tagjának írása...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: Brassó – tenyérnyi Nyugat Keleten

A statisztikusok szerint ilyen ütemben 25 év alatt annyian érkehetnek más megyékből, mint amekkora Brassó jelenlegi lakossága. A valóság az, hogy miközben Románia Kárpátokon túli területe elnéptelenedik, Erdély etnikai összetétele drámaian megváltozik. [...] Románia jövőjét is elveszítjük, hiszen azok a fiatalok, akik ma külföldön dolgoznak és gazdagodnak, külföldön alapítanak családot, gyerekeik nem térnek haza – mutatott rá a miniszterelnök. Az erdélyi régió jobban fejlődött, eközben megfedkezünk Románia többi régiójáról, Olténiáról, Havasalföldről, Moldváról, ami nagy hiba volt. [...] A fejletlen déli és keleti tartományokból – akik nem emigrálnak Nyugatra – Erdélybe telepednek át. Brassó a legkedveltebb célpont...” Balk.hu: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Megújult a szlovákiai magyar közösség múltját dokumentáló digitalisemlekezet.eu című portál

Megújult a Fórum Kisebbségkutató Intézet által működtetett <https://digitalisemlekezet.eu/> című honlap, amelynek az a célja, hogy archív fotók által mutassa be a felvidéki magyar közösség múltját, Dél-Szlovákia térségének az átalakulását, az itt élők hétköznapijait, ünnepeit, a mindennapok történetét. Az oldalon jelenleg több mint 28 ezer kép található...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

A kitelepítésekre emlékeztek Pozsonypüspökin és Tornalján

A XXXVIII. Pozsonyi Városi Kulturális Napok keretén belül szervezte meg a Csemadok Pozsonyi Városi Választmánya október 6-án a kitelepítettek emléknapját Pozsonypüspökin. [...] Veszteségeink, sebeink vannak. Évszázadokra visszamenő veszteségeink. Lassan nyolc évszázada lesz annak, hogy ennek a településnek először leírták a nevét – figyelmeztetett az avatásán Szászi Zoltán, író, költő, Tornalja város szülötte, az emlékhely ötletgazdája...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Beszámoló: A komáromi HELIOS fotóklub jubileumi kiállításán jártunk

Kiemelkedően magas színvonalú fotókiállításra került sor a komáromi PLATZ Galériában, a HELIOS fotóklub megalakulásának 65. évfordulója alkalmából, s ezzel együtt az évforduló kapcsán a V4-es országok fotóklubjai számára kiírt megmérettetésen. A fénykép nem ismer határokat címen meghirdetett versenybe a hazai HELIOS fotóklub mellett Lengyelországból az Edward Hartwigról elnevezett lublini fotóklub, tovább Budapestről az Óbudai Fotóklub Egyesület, valamint Csehországból a prágai fotóklub tagjai kapcsolódtak be. [...] A fotóklub 1959. február 5-én alakult, a Komáromi Szlovák Hajógyár üzemi szakszervezetének fotóköréként, és vezetője idősebb Gráfel Lajos lett...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Balogh Károly akvarelljei hazatértek az alsósztrégovai Madách-kastélyba

Az alsósztrégovai Madách Irodalmi Múzeumban számos neves képzőművész alkotásai láthatók. Javarást Az ember tragédiájának illusztrációit vonultatja fel a kastély folyosóján lévő galéria. Ugyanakkor egyéb, a környékhez és a Madáchhoz kötődő képzőművészeti műveknek is adnak helyet. Október elejétől Madách Imre unokaöcsének, Balogh Károlynak a festményeit is megcsodálhatjuk a kastély nagytermében. [...] Matzon Ákos festőművész, Balogh Károly dédunokája ajándékozta az irodalmi múzeumot fenntartó Szlovák Nemzeti Múzeum – A Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeuma részére az értékes családi hagyaték egy részét...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Idén is lesznek magyar nyelvű teológiai előadások Pozsonyban

A Pozsonyi Magyar Katolikus Közösség szeretettel hív és vár minden érdeklődőt – nemcsak a felvidéki magyarokat, de a Pozsonyhoz közeli magyarországi egyházmegyék területén élőket, s a határhoz közeli ausztriai magyarokat is – a magyar nyelvű teológiai előadásokra. A budapesti Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola vendégelőadói által tartott tanulmányi napok a pozsonyi székhelyű Nagyszombati Egyetem Teológiai Karának épületében, azaz az Aloisianum nagytermében valósulnak meg...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Kitekintő: Megnéztük, hogyan boldogul Budapest egyetlen szlovák iskolája

Nagyon eltérő a magyarországi szlovákok és a szlovákiai magyarok helyzete, találunk azonban hasonlóságokat is: mindkettő az asszimiláció ellen küzd, illetve nyelve és a kultúrája megőrzéséért harcol. [...] Mivel már a családokban is csak a legidősebb generáció tagjai használják a szlovák nyelvet a napi kommunikációban, ezért Szabó Mónika főigazgató szerint a nemzetiségi iskolának minden egyes diákért meg kell küzdenie. [...] A budapesti egy tannyelvű és a négy két tannyelvű intézmény (Tótkomlóson, Békéscsabán, Szarvason, Sátoraljaújhelyen) idén ünneplik meglétük 75. évfordulóját. Az országban működnek még nemzetiségi általános iskolák, ahol a szlovák nyelvet heti 5 órában és a szlovák népismeretet 1 órában tanítják. [...] Az intézménynek jelenleg 336 diákja van, beleértve a 47 óvodást, az általános iskolásokat, a gimnazistákat és a kollégium diákjait. Az iskolának egyébként van pár diákja Szlovákiából is. Olyan szlovákiai magyar gyerekek látogatják a budapesti iskolát, akiket a szlovák nyelv elsajátítása miatt írtak be hozzájuk...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Levéltáros-konferencia Zentán

Szerda délután Zentán elkezdődött a Szerbiai Levéltárosok Egyesületének háromnapos szakmai konferenciája, amely október 11-ig tart. A neves rendezvényre összesen mintegy százötven vendég érkezett Szerbiából, Bosznia-Hercegovinából, Horvátországból, Szlovákiából és Magyarországról. A megnyitóünnepséget a városháza dísztermében tartották, ahol a jelenlévőket Lela Pavlović, a Szerbiai Levéltárosok Egyesületének elnöke, Nebojša Kuzmanović, a Vajdasági Levéltár igazgatója, Miroslav Perisić, a Szerb Állami Levéltár igazgatója és Fodor István, a Zentai Történelmi Levéltár igazgatója köszöntötte. Az ünnepélyes megnyitó után együttműködési megállapodást írtak alá a Szerbiai Levéltárosok Egyesülete és a Szlovák Levéltárosok Egyesülete képviselői...” Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

Hertelendyfalván kutattak a szabadkai MTTK tanárai és hallgatói

A helyi lakosok nyitottak voltak az együttműködésre, szívesen válaszoltak a feltett kérdésekre. A Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar hallgatók a feldolgozott interjúk alapján választanak témaköröket a szakdolgozataikhoz. [...] A Tanítóképző Karon 2017 óta működik Al-Duna Műhely nevű kutatócsoport, melynek tagjai Székelykevéen több éven át végeztek kutatásokat, melyek alapján egy kiadvány is napvilágot látott. Hertelendyfalvára, a Pancsova város közelében lévő, bukovinai székelyek lakta településre tizenketten érkeztek - tanárok és hallgatók. [...] Raffai Judit, néprajzkutató, az MTA külső köztestületének tagja elmondta: „Nagyon különös közösség ez a hertelendyfalvi közösség. Sok részből azért is, mert az eredete az itt lakóknak nagyobb részt bukovinai székely és a beszédjükön is talán ebben a térségben legarchaikusabban érződik az a bukovinai-székely nyelvjárás...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Podcast: Élni, maradni magyarként

A hétfőgén tartotta meg hagyományos őszi szakmai találkozóját és közgyűlését a Romániai Magyar Újságírók Egyesülete (MÚRE) Szovátán, a Teleki Oktatási Központban. Itt bemutatták a Vajdasági Magyar Újságírók Egyesülete (VMÚE) legújabb, Élni, maradni

– Nyugat-Bácska című kiadványát is. Ez az egyesület Délvidék felfedezése című sorozatának ötödik köteteként látott napvilágot, és a Nyugat-Bácskában megtartott, V. Kárpát-medencei Riporttáborban született írásokat tartalmazza. Ez alkalomból kértük mikrofon elé Tóth Líviát, a kötet szerkesztőjét...” Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

A Történt egyszer Újvidéken előadás nyert a Vajdasági Hivatásos Színházak 73. Fesztiválján

Az Ede tragédiája című színdarabbal nyitották meg a fesztivált. Szeptember 28-a és október 4-e között két színpadon váltják egymást az elmúlt évad legjobb vajdasági színházi produkciói. [...] Díjátadó ünnepséggel zárult a Vajdasági Hivatásos Színházak 73. Fesztiválja. Tatjana Nježić újságíró, Molina Udovički Fotez dramaturg és Zoran Maksimović színháztörténész összetételű zsűri döntése alapján a fesztivál legjobb előadása Urbán András szerzői projektje, az Újvidéki Színház Történt egyszer Újvidéken című előadása lett...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Szombaton tartják a Szenteleky-emléknapot

Idén is megtartják a Szenteleky-emléknapot, mellyel a 131 éve született és 91 éve elhunyt író, irodalomszervező, szerkesztő, műfordító munkássága előtt tiszteleg a Szenteleky Kornél Irodalmi Társaság. A rendezvény október 12-én, szombaton 10 órakor kezdődik Szivácon. [...] Az emléknapon átadják Verebes Ernő írónak a Szenteleky Kornél Irodalmi Díjat, Vujicsics Marietta műfordítónak pedig a Bazsalikom Műfordítói Díjat. A díjazottakat Gruik Ibolya szerkesztő méltatja a bírálóbizottság nevében...” Vajma.info: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

Származási nyelv kurzusként folytatódik a magyar nyelv oktatása a Hamburgi Magyar Iskolában

Az évnnyitón összejött nem egy, hanem kettő származási nyelv kurzus indításához szükséges 2×12 aláírás, tehát iskolás korú gyermek jelentkezése. Az imént érkezett a visszaigazolás a hamburgi iskolai hatóságtól: írják a szerződéseket a tanárainknak! Szeptember 28-ától a tanáraink már hivatalosan is származási nyelvként oktatják a magyar nyelvet...” Forrás: Becsinaplo.eu: [teljes cikk >](#)

Megkezdődött a tanév a Newportban

2024. szeptember 14-én tartotta nyílt napját a Newporti Magyar Kulturális Közösség Nefelejcs Tanodája. Több, mint 70 gyermek tölti itt a délelőttjét minden szombaton...” Forrás: Kulhonimagyarok.hu: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Puskás Éva Judit mérnöknővel

Judit férje révén, családjával együtt került Amerikába, majd onnan Kanadába, ahol sikeres kutatómérnöki karriert futott be. Egyik találmánya például ma már általánosan használatos a szívsebészet terén. A szervezet 75 éves történetében ő volt az első nő, aki megkapta az Amerikai Kémiai Társaság Charles Goodyear Aranyérmét, és ő az Amerikai Mérnökakadémia egyetlen élő magyar tagja. Az ohioi Reménység Tavánál tartott éves ITT-OTT Találkozón beszélgettünk szakmai kihívásairól, családjáról és a magyar közösségekért végzett önkéntes munkájáról. [...] Akkor kezdtem el foglalkozni biológiai szempontokkal, például azzal, hogy a gumigyártáshoz enzimeket is használunk. A legnagyobb témám a rákos megbetegedések okán eltávolított mellek miatt igényelt mellprotézis lett, ugyanis rengeteg baj van a szilikonnal. Sajnos ennek ellenére a kockázatok nincsenek eléggé a köztudatban, mert túl nagy az üzleti ellenérdek...” Forrás: Kulhonimagyarok.hu: [teljes cikk >](#)